

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй
Верховно Советдэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 1 (8178)
ЯНВАРИН
1
ВТОРНИК
1952 он

Сэн 20 мүнэг.

ШЭНЭ ЖЭЛЭЙ АМАР МЭНДЭ, ХҮНДЭТЭ НҮХЭД!

Шэнэ жэлдэ шэнэ амжалтануудай түлөө тэмсэе

Хахад һүни болоходо Спасска башинин часы гоё найханаар ханин сохибо. Энэ хадаа шэнэ жэлэй ершэниие мэдээсэбэ гэшэ. Кремлевско курантуудай сохиыс ажалшад угаа ехэ бартайгаар шагана, бэе бээе Шэнэ жэлээр амаршална, амжалта туйладые хүсээд, агууехэ Сталин багшааа хүндэлэн духарла баринад.

Үнгэрэн жэлэйнгээ дүнгүүдые хархатаа советскэ хүнүүд социализмын платтануудые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша, Ленин — Сталины партиин сээсэ-мэргэн хүтэлбэри доро туйлаһан амжалтануудаараа омогэрхоно.

Бидэнэр алдарт найхан үдэ ажауунабди. Энэ үеэ манай арал сталинскэ үе гэжэ нэрлэдэг. Сталинскэ үдэ Советскэ Союзай ардууд энэһинээ урда тээ үзэгдөө дуулаагүй ехэ илалтануудые туйлаа. Коммунистнуудай агууехэ партиин хүтэлбэри доро манай олон муэн түгэс индустриально-колхозно гүрэн болоо.

Үнгэрэн жэл хадаа коммунизм байгуулгын түүхэдэ үшөө нэгэ алдарт хуудай бэшэбэ. 1951 ондо советскэ хүнүүдэй наһанан хүсэһэн юмизы бэслүүлгэдэ. Манай фабрикауд болон заводууд улам ехэ продукци гаргана, социалистическэ хүдөө ажахымнай түүхэй эд, эдэ хоолой зүйлнүүдые эмбэг дэлбэгээр үйлдэбэрилнэ, арадай культура улам хүтжэнэ.

Манай Эхэ оройной ажахы болой культурын бүхы налбаринуудта туйлаһан амжалтанууд угаа ехэ. Большевикскэ партиин болон ажалшад агууехэ вождь нүхэр Сталиной ударидалга доро советскэ арал дайнай хойто гэхи табан-хүтэй түсэбые амжалтатгаар дүүргэжэ, ажахыгаа нэргэн болхоожо, саашалань ехээр хүтжөөгөө. «1951 он хадаа манай орондо социалистическэ экономикэ ба культурые саашадань дэбжүүлгын жэл бодоно. Өөрынгөө Эхэ оройной аша туһада амгалан тайбан зохион байгуулхы ажал эрхилжэ байгаа хүдэлмэришэд, колхознигууд болон интеллигенци гүрэнэй түсэбүүдые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө угаа ехэ зоригжолтойгоор тэмсэе» гэжэ Московско Советэй баярай заседани дээрэ 1951 оной ноябрын 6-да хэлэһэн элдхэл соогоо нүхэр Л. П. Берия хэлээ һэн.

Зориг бадаруулагша советскэ патриотизм, советскэ арадай мораль-политическэ нэгдэл, СССР-эй арадуудай бата бэхи хани барисан хадаа советскэ хүнүүдые ажалай баатаршалгада зоригжуулна. Большевикскэ парти, ажалшад агууехэ вождь нүхэр Сталин советскэ хүнүүдые хүмүүжүүлэе.

Иосиф Виссарионович Сталиной үүсхэлээр советскэ правительство болбол байгаалие шэнэлхэн байгуула тухай, Волга дээрэ Куйбышевскэ болон Сталинградскэ гидростанцинуудые, Днепр дээрэ Каховскэ гидростанци барила тухай, Главна Туркменскэ, Урда-Украинскэ, Хойто-Крымскэ болон Волго-Донской каналнуудые барила тухай түүхэтэ тогтоолнуудые гаргана байна. Коммунизмын эд агууехэ барилганууд амжалтатгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Ийтгэ советскэ арал Шэнэ жэлые түүхэтэ ехэ илалтануудаар угтана, өөрынгөө жаргалта ерээдүй тээшэ этигэл найдамтайгаар харана.

Үнгэрэгшэ 1951 ондо эб найрамдалай болон демократин лагер улам бэхжэе. Советскэ Союз хадаа социализмын түлөө тэмсэжэ байһан олон ханинартай болоо. Арадай демократин оронууд —

Албани, Болгар, Венгри, Польша, Румыни, Чехословаки манай Эхэ оройной хамта арадуудай хани барисаанай түлөө, социализмын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Хитадай алдарт коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро агууехэ хитад арал эб найрамдалай түлөө эдбхитэйгээр тэмсэнэ. Германскэ демократическа республика эб найрамдалай лагер дотор бата һуурига эзэлнэ. Алдарт корейскэ арал эб найрамдалай түлөө, эрхэ сүлөө болон бээе даанхай байдалай түлөө баатар зоригтойгоор тэмсэжэ байна.

Капиталистическэ оронуудта байдалын тал ондоо. Тээ оронууд шэнэ дай хэтын тула буу эбсээг ехээр бэлдэнэ, арал зонойнь ажабайдал улам муудана, хүдэлмэригүйшүүл олошорно.

Империализм хадаа үмхирэн халажа, хосоржо байгаа капитализм мүн гэһэн ленинско-сталинскэ нургаалай сээсэ мэргэниинь ажабайдал дээрэ бүри эли тодоор харгана.

Капиталистическэ оронуудай зонхлогшод шэнэ дай үүдхэжэ, ажалшадые занан айлгажа, өөһэдынгөө капитале, өөһэдынгөө аминэ абархад гэжэ ханана. Зүгөөр эб найрамдалда дуратай арадууд империалистнуудай ашада бүри хүсэтэ, бүри эршэмтэй харюу сохилто хэнэ. Эб найрамдалай тала баригшад хусэн түгэс тэмсэл улам үргэдэнэ, улам бэхжэнэ. Тингэжэ империалистнуудай хосорхо сагынь бүри дүгэлнэ.

Бүхы оройноого арадуудтай хамта манай Бурят-Монголой хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигенци шэнэ жэл угтаханда габыата ажалынгаа дүнгүүдые гаргана. Республикымнай ажалшад 1951 ондо ажалай бүтээсые улам дэсхэлүүлэе, түүхэй эд болон материалнуудые алмахын түлөө, продукциин шанарые найжаруулхын, өөрын үнэ сэнгые химдаруулхын түлөө бүри эршэмтэйгээр тэмсэе. Тингэжэ олон тоото түрүү хүнүүд, олонхи предприятинууд жэлэйнгээ түсэбые болзорхоонь урид дүүргэе.

Манай республикын колхозно таряшад наукин туйлалтануудые болон түрүүшүүлэй дүй дуршалье шэнжэлэн, үйлдэбэрилдэ хэрэглэжэ, ургаса саашада дэсхэлүүлхын түлөө, малажалаа хүтжөөхын түлөө, ашаг шэмьен дэсхэлүүлхын түлөө тэмсэе. 1951 ондо республикымнай колхознигууд, МТС-үүд болон сохозуудай хүдэлмэрилгэлд гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорхоонь урид дүүргэжэ, агууехэ багша Сталиндаа рапорт эльгэһэн байна.

1951 ондо бурят-монгол арадай формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культура саашадаа хүтжэһэн байна.

Манай республикын ажалшад ажахын болон культурина байгуулалтын талаар туйлаһан амжалтануудайнгаа түлөө большевикскэ партида, советскэ правительствода, агууехэ вождь нүхэр Сталинда Шэнэ жэлээр дашарамдуулан халуун зүрхэнэй баяр хүргэе.

Шэнэ жэлдэ советскэ арал коммунизм байгуулгын агууехэ программые бэелүүлхын түлөө үшөө ехэ эршэ хүсэтэйгөөр ажаллаха байна. Тингэжэ ажахын ээлжээтэ кампанинуудые амжалтатгаар дүүргэжэ шухала. Мүнөө малай үбэлжэлгы эмхитэй найнаар үнгэрэгшэ, хабарай тарилгада хайа саг соонь бэлдэжэ гэгэни зорилго табигдана. Энэ зорилгы эрхимээр дүүргэе наа үндэр ургаса туйлаха, малай тоо олошоруулаха, ашаг шэмьен дэсхэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ алхам хэгдэхэ байна.

Шэнэ жэлэй амар мэндэ, хүндэтэ нүхэд! Ленин—Сталиной партиин туг доро коммунизмын шэнэ илалтанууд тээшэ урагшаа даһыа!

КОММУНИЗМЫН АГУУЕХЭ БАРИЛГАНУУД ДЭЭРЭ

★ Москва болбол Волго-Донной захилнуудые болзорхоонь урид бэелүүлнэ. «Стальмост» завод ба стилицын хэдэн арбаад бусал предприятинууд «Волгодонстройн» захилнуудые амжалтатгаар дүүргэе. Москва хадаа агууехэ барилгада туйлай ехэ трансформаторнуудые, моторнуудые, изоляционно материалнуудые, кабель, элдэб механизмуудые ба приборнуудые эльгээнэ.

★ Сталиной нэрэмжэтэ Ново-Краматорскэ заводой машина бүтээгшэд «ЭШ-4—40» гэжэ ээлжээтэ алхалдаг экскаваторые хабсаржа дүүргэе. Энэ хадаа Сталинградскэ гидроэлектростанцида зорюулагдаһан түрүүшын машина болоно. Энэ хүндэтэ захил болзорхоо гурбан наара урид дүүргэгдэе. Завод болбол Волга дээрэн ондоо асар ехэ барилга—Куйбышевскэ гидроузелда үгтэхэ хоёр экскаваторта захил абаа. Машина бүтээгшэд тус захилые болзорхоонь урид дүүргэхэ гэжэ шиндэбэ.

★ 1952 оной хабар Цимлянскэ гидроузел ашаглалгада оруулагдаха байна. Москваһаа Ростов-на-Дону город зорихон түрүүшын парадодууд Цимлянскэ далай соогуур гараха юм. Цимлянскэ гидроэлектростанци промышленна ток үгэжэ захалха. Цимлянскэ далайнаа гарһан Донско магистральна каналлаар уһан урдажа, колхозно ба сохозно полинуудта абаагаагаха байна.

★ Уралмашзаводой (Свердловск) коллектив алхалдаг зургаадахи экскаваторай механизмуудые туршан шалгажа дүүргэе. Хүсэтэ шэнэ агрегат хадаа 14 кубическа метрын багтаасатай удхууртай, 75 метр утатай үргүүлгэй юм.

★ Либкнехтын нэрэмжэтэ заводой (Днепропетровск) металлургнууд коммунизмын агууехэ барилгануудта 1952 ондо үгтэхэ түсэбтэй түрүүшын захилнуудые дүүргэе. Ехэ диаметртэй аад, зүйдэлгүй трубанууд Сталинградскэ ГЭС-тэ олоор эльгэгдэе. Мүн «Куйбышевгидрострой» эльгэгдэхэ трубанууд бэлдэхэгдэнхэй.

★ Дзержинскиин нэрэмжэтэ завод (Днепродзержинск) суднаар ябалгын Волго-Донской канал барила тухай правительствын тогтоолой гарһаар нэгэ жэлэй оёе коммунизмын агууехэ барилгын ээлжээтэ захилые дүүргэлгээр тэмдэглэе. Завод болбол шлюзуудые барилгада зорюулан декабрийн 28-да табан вагон универсальна металл эльгэебэ. Жэлэй турша дотор заводой металлургнууд каналай барилгада арба гаран эшелон элдэб прокалдуудые эльгэһэн байна.

★ Главна Туркменскэ каналай барилгашад-комсомолецүүд залуу барилгашад дунда нийтэ-политическэ хүдэлмэри үргэөөр ябуулна. Олон залуу хүбүүд, басагад агитаторнуудаар хүдэлмэрилнэ. Комсомолецүүд марксизм-ленинизмын теорию бээе дагаад шудална, кружогуудта ябажа, ВКП(б)-гэй түүхэ шудална, идейн-политическэ хэмжээтэ оролдосотойгоор дэсхэлүүлнэ.

РЕСПУБЛИКЫН ЗАГАНАШАДАЙ АМЖАЛТА

Республикын заганаһад 1952 онине ажалай шэнэ амжалтатгаар угтаба. Байкалгосрыбтрестын предприятинууд загана барила жэлэйнгээ түсэб 109 процент дүүргэе. Тингээд, 35796 пүүд загана түсэбһөө галуур гүрэнлөө тушааба.

Заганаһалай дунда үргэөөр дэлгэрэн социалистическэ мурьсөөндэ Доодо-Ангарын, Усть-Барганай рыбкомбинатууд, Кабанский, Галууга-Нуурай, Яруунын, Дубининскэ заганаһань засолуудай коллективүүд түрүү һуури эзэлбэ. Мүнөө загана барила ба буйлуулха хүдэлмэри урда мэтэ эршэмтэйгээр үргэлжэлһөөр. Доодо-Ангарын рыбкомбинат дүрбэдэхи квартилайнгаа түсэб 217 процент дүүргэжэ, 35 мянган пүүд загана түсэбһөө гадуур барила. Мүн Яруунын ба Галууга-Нуурай заводууд сэхэн хэмжээтэй загала түсэбһөө гадуур барила байна.

БМАССР-эй искусствонуудай габыата ажал-ябуулагша А. ОКЛАДНИКОВАИ зураг.

ШЭНЭ ЖЭЛЭЙ УГТАМЖА

- Хүбэнэг сагаан нахалхан, Хүхюу жабар хүхэнүүрхэн, Хүхэй хасар амтархан, Хүрэн сасуу таалуурхан.
- Аруун сагаан жабарнай, Амилдаг алтан агаарнай, Иимэ байдаг юумэл даа.
- Ажалай халуун амжалтаар, Радио дуугаа эхилнэ, Аятай хурсахан аялгаар, Амары хүргэн ёһолно.
- Дууша найхан хоолойтон, Хуурша уран хургатан, Тинимэ байдаг юумэл даа.
- Гэр бүрин сонхохо, Гэрэлтэй лампа яларуулна, Уран гоёхон шүлэгһөө, Урматой зугаа бөөлүүлнэ.
- Манай сууга амалшад, Манай дууша тэмсэлшэд, Иимэ байдаг юумэл даа.
- Уунам ехэ таммайнууд, Улаан тугаар намаална, Ургэн ехэ үйлсэнүүд, Унгын гэрэлээр толорно.
- Түүхэтэ Улан-Удмай, Түрэл Бурят-Монголай, Тинимэ байдаг юумэл даа, Мүшэнэй туяа сасарһан, Мүнгэн ёһо бадарна, Алтан үзэгөөр бэшүүлһэн, Аналай лозунг уржална.
- Манай найхан талмайгаар, Манай гоёхон гудамжаар, Иимэ байдаг юумэл даа, Шэнэ жэлээ угтама, Шэлдэн хүсөө нэмээжэ, Шэнэ габыа байгуулна, Шэнээр амалаа эхилнэ.
- Манай баатар басагадууд, Манай баатар хүбүүдүүд, Тинимэ байдаг юумэл даа, Мүнөө үгөө нарлтай, Мүрсые бултада батална, Мүрэн шэнги эршэмнай, Мүнхэ зориго бэхилнэ, Манай уран заводууд, Манай баян колхозууд, Иимэ байдаг юумэл даа, Ород, бурят сэххэлһээ, Ураг түрлөөе урилсана,
- Халуун инаг зүрхэнһөө, Хасар хасараа озолсоно, Манай хуби заяанууд, Манай хани барисанууд, Тинимэ байдаг юумэл даа.
- Алга дүүрэн духарлагаа, Ама хүрэн барилсанад, Хэтэ мүнхэ жаргалаа, Хэлсэн хүжин басынад, Манай барл жаргалнууд, Манай хурин зуганууд, Иимэ байдаг юумэл даа.
- Агуу ехэ багшадаа, Амар мэндэ хүргэнэй, Алгва ташан бултада, Аруун тангарин үргэнэд, Эсэгэ ороноо хамгаалдаг, Эрхэ сүлөөгөө мандуулдаг, Манай ёһо нимэл даа.
- Бүмбэрсэг дэлхэйн амалшад, Бүрэн эрхэе элдэг лэ, Хоротон, шуһашан, худалшад, Хумжин тоохон боло лэ, Эбтэ байдал зохиодог, Энхэ жаргал асардаг, Мйнай зориг нимэл даа.

АЖАЛШАДАЙ БЭЛЭГҮҮД

- Түнхэнэй аймагай «Красный пахарь» колхозой гшүүд 1951 ондо найнаар хүдэлмэрижэ, орооһото культурануудай найн ургаса абаа. Тэдэнэр үршэнэй фонд гүйсэд байгуулаа, ажалта үдэртэ 3 килограмм орооһо хубаахан.
- Мүн энэ аймагай XVII партсездын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгчнэ Б. Барбаков) баян таряа уршын ба Галууга-Нуурай заводууд хагаад, колхознигуудын ажалта үдэртэ 2,5 килограмм таряа хубаахаар хараалба.
- Курбын машинно-тракторна станциин (директорын нүхэр Донской) механизаторнууд 1951 оной ажахын жэлэйнгээ түсэбые коло үлүүлэн дүүргэһэн байна. Шулуутайн лес-промхоз жэлэйнгээ түсэб 7 процентээр үлүүлэе. Байкальска лес-промхоз модо шэрэхэ дүрбэдэхи квартилайнгаа түсэб 158 процент дүүргээд, эрхим шанартай 18 мянган кубометр барилгын модо түсэбһөө гадуур шэрэһэн байна.
- Сэлэнгэйн лесокомбинатай Сэлэнгэйн шпала хөрөөдэдэг заводой коллективүүд шпала хөрөөдэхэ жэлэйнгээ түсэбые коло үлүүлэн дүүргэһэн байна. Шулуутайн лес-промхоз жэлэйнгээ түсэб 7 процентээр үлүүлэе. Байкальска лес-промхоз модо шэрэхэ дүрбэдэхи квартилайнгаа түсэб 158 процент дүүргээд, эрхим шанартай 18 мянган кубометр барилгын модо түсэбһөө гадуур шэрэһэн байна.

Манай коллективэй туйлалта

Улан-Удын хлебокомбинатай коллектив 1952 онине үйлдэбэрилнэ эрхим бэлэтгэйгээр угтаба. 1951 онойгоо жэлэй программые болзорхоонь урид — декабрийн 8-да дүүргэ һэмди. Тинхээдэ шэнэ уулга асана байгабди. Энэ уулга ажалтатгаар дүүргэжэ, жэлэй түсэбһөө гадуур 1870 мянган түхэрнэй продукци үйлдэбэрилэн гаргабди. Манай коллектив жэлэйнгээ түсэбые дүүргэлгэдэ ба үлүүлэн дүүргэлгэдэ бүхы хүсөө элсүүлһэн байгаа.

Шэнэ 1952 ондо кондитерскэ зүйлнүүдые гаргалта нэгэ хахад дачин дэсхэлүүлхэ түсэбтэйбди. Манай коллектив энэ түсэбөө дүүргэе байна.

А. Карманьская, хлебокомбинатай главна инженер.

С. Собенников.

В. Николаев.

С. Сергеев.

Д. Очиржапов.

АГУУЕХЭ ИЛАЛТАНУУДАЙ АЛДАРТА ЖЭЛ

Республикын ажахын ба культурын саашанхи дэбжэлтын түлөө

1951 он хадаа манай ороной аралдай ажахын ба культурын хүсэн түгэлдэр шэнэ дэбжэлтын жэл, наука, техник ба литературын гайхамшаг халбаралтын жэл, ажалшад айжабайдалай материална, культурна хэмжээнэй саашанхи дэбжэлтын жэл болоо.

Социалистическe промышленность-мной 1940 онойхиноо хоёр дахин ехэ продукци үгнэ. Манай промышленностьнин: хара металлургин, машина бүтээлгн, нүүрхнэй ба нефтяной промышленностьнин гол, түрүү халбаринуудай амжалтанууд илангана ехэ байна.

Жэшээхэдэ, гансахан ургалтын абобал үнгэрэгшэ жэл соо шэрэм хайлуулгын талаар 2 миллион 700 мянган тоно, буладай — 4 миллион шахуу тоно, прокадай — 3 миллион шахуу тоно болоо. Манай орон Англин, Францин, Швейцарин, Бельгин бүхэ дээрэ үйлдэбэрлэнтэй адли хэмжээнэй булад хайлуула.

Хүдөө ажахын хүгжэлтэ тухайда большевистскэ партин ба Советскэ правительствын зүгнөө тон ехэ анхарал оролдолго гаргадаг ашаар, манай ороной колхозууд болон совхозууд газар тариалангай ба малажалай культура дэбжэлүүлхэ, хүдөө ажахын культурануудай ургасые, малажалай ашаар үгэлгые арбидхаха талаар нилээд ехэ амжалта туйлаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ колхозууд, совхозуудта гүрэнэй зүгнөө хэдэн зуугаад мянган тракторнууд ба комбайнууд, тэрэ шэлэн хүдөө ажахын онойто хоёр миллион бусад машинууд үгтэн байха юм. Энээй үндсөөр, ороной колхозуудтахи бүхэ газар тариалангай хүдэлмэрин гурбанай хоёр хуби үлүүтэй механизировалдэ. Хүдөө ажахыгаа нэмэ ехээр механизировалэн ябадал дэлхэй ондоо нэгшье орондо байхагүй.

Нүхэр Сталинда колхозно таряшад ай элгээйн олон тоото рапортнууд хадаа үнгэрэгшэ жэлд орооното, техникескэ ба бусад культурануудай най ургасын хаа хаанангай ургуулгад хэргшэ. Хлоп, сахарна свёкло мэтын нимэ тон шухала техникескэ культурануудай ургасын үгэрэгшэ жэлэй хэргшэ дэбжээ байгаа. Мүнөө Советскэ Союз хлопот гарилгаар мэдээж болобол Индин, Египедэй ба Пакистанай бүхэ дээрэ тариангаан хэ хлопот үйлдэбэрлэдэг болохой.

Ороной промышленность болон хүдөө ажахын дэбжэлтэй хамта арал олонитын материална ажабайдал найжарна. Энэ хадаа СССР-эй хүгжэлтын зайлашагүй хуули ёно болонхой.

Сталинска бета хани барисаагаар холбогдон манай ороной ардууд Волга ба Днепр дээрэ, Дон ба Аму-Дарья дээрэ гидротехникескэ асари ехэ барилгауудые бүтээхын тула хамтын хүсэлтэй гаржаа үргэлжлөө. Тэдэ барилгануудай нэгэн — Волго-Донской суднаар ябалтын канал — энэ жэлдэ ашаарлалгада оруулагдахан.

Дай үлдэгшэдтэ эсэргүү, эб найрамдал хамгаалха ябадалда зоруулан ажалшад ай агууехэ жорло ба багша нүхэр Сталинэй хэлээн үгэнүүд үнгэрэгшэ жэлэй онсо гайхамшаг событинууд мүн болоо.

Манай инаг вождин сэсэн ба найдамтай үгэнүүд дайной болон реакцин хара хүснүүдые эб найрамдалай ба демократин хүснүүдэй илан мандах байханда эгилдэ найдабарине дэлхэйн эгэлэй хүчүүдэй зүрхэндэ бадаруулаа. Нүхэр Сталинэй үгэнүүд мүнөө сагай агууехэ хүдэлөөнэй — эб найрамдалай түлөө хүдэлөөнэй савшад хүгжээ ябадалда ехэ туна дүхэм болоо. Энэ хүдэлөөнэй хүснүүд үдэрхэ үдэртэ ургажа байна.

Советскэ хүнүүд эб найрамдалай түлөө тэмцэлзэй түрүү зэргэлдэ ябана. Манай ороной ажалшад агууехэ табан гүрэнэй хоорондоо эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Советэй Хандалгын нэгэн нагелтайгаар дэмжээ. Тус Хандалгада советскэ 117 миллион үлүүтэй гражданинууд — манай ороной бээ хүдэлэн бүхэ хүн зон гараа табин байна.

Бурят-Монголой ажалшад мүн лэ оронойгоо ардуудай бата бүлэ дотор жагсен, коммунизмын түгэшилтын түлөө эдэбхитэйгээр тэмцэж байна. Парти, правительствын, нүхэр Сталинэй өөрын анхарал оролдолгын, агууехэ ород аралдай ахадүүтэй тунламжын ашаар,

Д. ЦЫРЕМПИЛОН,
БМАССР-эй Министрүүдэй
Советэй Түрүүлэгшэ

республикын ажалшад үнгэрэгшэ жэлдэ экономико болон культура хүгжөөхэ хэрэгтэ амжалтанууд туйлаа.

Республикын промышленна предприятияуд олонхын жэлэйнгэ түсбүүдые болзорхоон урид дүүргээн байна. Ленинэй срденто паровозо-вагонно заводой коллектив Сибириин түмэр харгинуудай хэрэглэлүүдые бүрин хангахын, предприятиянгаа хүдэлмэрилдэх шанаарай покзательнуудые бүри найжаруулхын тула хүсэлтэй гаргана.

Түмэрзаймайд вагоноудта ашалгын жэлэй түсбө дүүргэж, шэнэ жэлые угтаа. Ябадал составые эрхимээр ашаглажа ба бусад албанай йбуулгые найжаруулжа, тэдэнэр 4 миллион шахуу түхэриг арбилаа.

Республикын загананай заводууд ба заган агнадаг колхозууд горьтой амжалтануудые туйлаба. Эдэнэр жэлэйнгэ програмые болзорхоон хара урид дүүргэе. Загананай продукциян сортые дэбжэлүүлэн, түсбөө гадуур 1 миллион үлүүтэй түхэригэй нөөсэлтэ хэбэн байна.

Ой модоной промышленностин хүдэлмэрилдэгшэд, модо бэлдэлдэг хүдэлмэрилдэг колхознигууд ороной шэнэ барилгануудта, түмэр харгинуудта, горно промышленностин модо үгэлгээ жэлдэ жэлдэ ехэ болгоно. Эдэнэр 1951 он соо урда жэлэйхнээ хураггүй ехэ модо бэлдлэхэ. Зүгөөр, оромнай улам улам ехэ модо эринэ. Тимхээ эдэ эрилтэнүүдые бүрин хангаха гэсшэ модошодой уялга болоно.

Республикын промышленностин эгээн залуу халбаринуудай нэгэн — шэнэ, хүсэтэ техникээр зэбсэглэдэг Галуута-Нуурай нүүрхнэй шахта үнгэрэгшэ жэлые амжалтайгаар дүүргэе, энэнь нүүрхэ малтан абалгаа танаалгаряагүй арбидхаха арга олгоно.

Улан-Удэ городой Городской районой промышленна предприятияуд, мелькомбинат, «Металлоширпотреб» завод, мяханай комбинат ба бусад жэлэйнгэ даабаринуудые дүүргэе.

Үнгэрэгшэ жэлдэ стахановецуудай алдарт аотряд эхээр нэмэб. Энэ хадаа манай хүдэлмэрилдэгшэ техникескэ культурын ба мэргэжэл шадбарин ургаһан тухайда, тэдэнэй патриотизм тухайда, Эхэ ороноо бүри баян ба бүри хүсэтэй болгохо гээн тэдэнэй халуун эрмэлзэл тухайда гэршэлэн. Хэдэн мянган стахановецууд ба ударнигууд жэлэйнгэ даабаринуудые болзорхоон урид дүүргэе.

Республикын колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэрилдэгшэ, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд хүдөө ажахыгаа шэнэ, бүри дээдэ шатада дэбжүүлхын тула бага бэшэ оролдолго гаргалан байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ олонхи колхозууд муу бэшэ ургаса ургуулжа, энээнэй ашаар таряа бэлдхэлгынгэ түсбөе республикнай болзорхоон урид дүүргэе. 1950 онойхиноо орходо, 1951 ондо 25 процент үлүү ехэ таряан гүрэндэ тушаагдаа.

Нитынгэ малажалай гээгдэлые усалдахын тулада колхознигууд бага бэшэ оролдолго гаргалан байха юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ малай тоо толгойе олошоруулха, тэжээлэй базые бэхжүүлхэ, малай шэнэ шэнэ байрануудые бариха тушаа хэмжээнүүд абтангай. Хонин ажалые хүгжөөхэ ба ноёо бэлдхэлгые ехэдхэхэ тушаа табанжэлэйнгэ түсбөе дүүргэе гэсэн харюусалгата хүдэлмэрээ республикнай малшад эжилдэ байна.

Амжалтануудай арсалтагүй ехэ. Зүгөөр, Советскэ хүнүүд хэзээшье дутагдалнуудаа харангүй байдаггүй гэсшэ.

Манай хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд бии.

Гүрэнэй зүгнөө туйлай ехэ туналамжа абанан болобошье, бидэ болбол республикын хүдөө ажахые хүгжөөхэ, илангана тэрэнэй гол халбарни—малажалые хүгжөөхэ тушаа хэлэ хэдэн ехэ зорилгонуудые шиндхэжэ шадаагүйбди.

Түбхын түрүүндэ, бидэ болбол малай тоо толгойе олошоруулха, тэрэнэй ашаар үгэлгые дэбжүүлхэ гээн зорилгоёо дүүргэебди. Малажалые хүгжөөхэ

түсбөе республикнай дүүргэегүй гэжэ сэхэ мэдэрхэ ёһотойбди.

Адуу малайнгаа тоо толгойе бүрин бүтэн байлхаха, түлөө бултын түлжүүлхэ, элдэб хэрэгсэлүүдтэ мал гаргашалгые эрид ехээр хороохо, тинн 1952 ондо малажал хүгжөөлгын түсбөе амжалтантайгаар дүүргэхэ ябадал хадаа колхознигуудай патриотическа уялга мүн.

1951 ондо нитынгэ малажалда тэжээл бэлдхэлгые хангалтагүйгөөр үнгэрөөбди. Тэжээлэй дутамаг байһан ябадал хадаа малай үбэлжэлгые үнгэрэгшэд нилээд бэрхшээлнүүдые тохобдуулна.

Зорилго юуб гэбэл, колхозуудай тэжээлэй бүхэ арга боломжонуудые бүрин хэрэглэгэ, тэжээл гамтайгаар гаргашалга, малаа хоролтогүйгөөр үбэлжүүлгэ мүн болоно. Тэрэшлэн нютагай үтгэжүүлгэнүүдые сулгуулха, найрамай уна хэрэглэхэ талаар хэмжээнүүдые абажа, сабшалангай ургаса дээшлүүлхэ тушаа хүдэлмэри ябуулха гээн бага нэгэ шухала зорилго шиндхэхэ шухала. Колхозууд ба совхозууд, советскэ болон хүдөө ажахын органууд 1952 ондо тэжээлэй бата бэхэ база байгуулха гээн зорилгые амжалтантайгаар дүүргэхын тулада шухала хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

1951 ондо бидэ болбол машиннотракторна станцинуудай хүдэлмэрин үндэһөөрн найжаруулха, хүдөө ажахын культурануудай ургасые дэбжэлүүлгэдэ тэдэнэй үүргые ехэдхэхэ гээн зорилгые бэлдүүлжэ шадаагүйбди. МТС-эй баян техникэ олон ушерта ашаар багатайгаар хэрэглэгдэ. Механизаторнууд хадаа полевой хүдэлмэрин шанаар найжаруулхын түлөө, газар тариалангай хүдэлмэрин культурые дэбжүүлхын түлөө ёһотой тэмсэл ябуулаагүй. МТС-үүд болбол малажалдахы, малай байрануудые бариха ба захбарилгадахи, уналуурин-мелиоративна хүдэлмэрилдэх хүндэ процессуудые механизацилда муугаар хабаадалсаа.

Энэ жэлдэ МТС-үүдэй ажал-ябуулгые найжаруулгада тусгаар ехэ анхарал хандуулагдаха ёһотой. Тэрэгүй хая, хүдөө ажахые эрид ехээр дэбжүүлжэ шадаагүйбди. Юуб хэхэдэ, колхозуудтахи полевой болон бусад хүдэлмэрин ехэхи хубине механизаторнууд хэнэ. МТС-үүдэй хүтэлбэрлэгшэд болбол ажалайнгаа бүтээсые дэбжүүлхэ, хүдэлмэрингөө шанаар найжаруулха, ургаса дэбжүүлхэ тушаа даабаринуудаа дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ, колхозуудай нитын ажахын бүхэ халбаринуудта техникые болон колхозуудай хүдэлмэрин түрүү дүй дүршэлые улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой.

Үнгэрэгшэ жэлдэ хүдөө ажахын артелин Уставые хазагайруулгануудтай эрид шанга тэмсэл ябуулагдаагүй. Энэ хадаа колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарн бүхэжүүлхэ хэрэгтэ наад ушаруулан байха юм. Хүдөө ажахын артелин Уставые хазагайруулгануудтай эрид шанга тэмсэл ябуулга хадаа бүхэ колхознигуудай, советскэ болон хүдөө ажахын органуудай шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн мүн.

Кабанскын аймагай ажалшад нитын ажахын бүхэ халбаринуудай шэнэ дэбжэлтын түлөө социалистическэ мурьсөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гээн уриалтайгаар бүхэ колхознигуудта, механизаторнуудта, совхозуудай хүдэлмэрилдэгшэдтэ, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ хандалан байна. Энэ хадаа колхозно дөрөхын бүхэ ажалшадтэй зүгнөө халуун дэмжэлгээр утгагдаха байһантэйн лабтай.

Промышленностин талааршые дутагдалнууд бии. Промышленна олозон предприятияуд валовой продукци гаргаха түсбөе дүүргэн аад, үйлдэбэрлэн зүйлүүдэй асортимент тушаа, продукциян үнэ сэнгые химдаруулха ба ажалай бүтээсые дэбжүүлхэ тушаа даабаринуудаа дүүргэнгүй. Тоогой талаар дүүргэхэнэ гадна, харич түбхын түрүүндэ шанаар талаар промышленна предприятияудай түсбөе дүүргэхэ ябадалые туйлаха хэрэгтэй.

1952 ондо манай республикын хүдэлмэрилдэгшэд, колхознигууд ба интеллигенци хадаа социалистическэ мурьсөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэнэй үндэһэ нуури дээрэ республикын ажыхы ба культурые савшад дэбжүүлгэдэ шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлахан лабтай. Тэдэнэй дүлэтэ халуун патриотизм, социалистическэ Эхэ ороноо инаг дурдалат, ВКП(б)-гэй ЦК-е, советскэ правительствые, агууехэ Сталинна тойрже тэдэнэй нигтаар жагсангай ба нэгдэнхэй ябадал энэндэ түшэг найдабарни боложо үгэнэ.

Амар мэндэ, Шэнэ жэл!

Кремлин хүгжэм—курантнууд арбан хоёр сөхимо, Хонгто танил аслаень шагнана бүхэ оромнай. Илалтаар, илалтаар суурхаһан энэ жэлнай ошоно, Илалтанууд тэсшэ зорино эдир залуу шэнэ жэлнай. Тойроод столюо байнаби, столицаа шагнан, аблагүй... Түрэл Сталинэй түлсөдэ түрүүшын дээмэ духарямнай. Амар мэндэ, Шэнэ жэл! Хүндэтэ олон нүхэдэймнай. Ажалайнгаа вахтаар шамайе алад гараннини хамаагүй. Бидэнэй ажабайдалли, билгарма баян лэ столнууднай, Баяраар дүүрэн зүрхэнүүдтэннай, арзаар халинал бокалнууднай... Нимтэ советскэ хүнүүд амгалан, эбтэй зангаараа, Нэгэ столый саанаалаар, баясана мүнөө булгааран. Онеан, уула, хилэнүүдтэй алтан дэлхэйн үргэншье хаань, Орон бүридэ нүхэдтэйбди. Москва тэдэнэр шагнана, Манһаа холо, дүтэшые наа, үлгөөгүр, үрнэ, үнишье хаань, Москвагай үнэн сагаар эрхэн жэлые угтана. Эрхэ сүлөөгэй тугые энхэ мунхэдые үргэнэн Эрхэлэг Хитад хүршэнэй, дүүрэн Польша, Болгари, Бата ханинууд бидэнэй эльгэ зүрхэе нэгдэнэн, «Багша Сталинэй түлөө» гэди берина хүндэн духарьяа. Сена, Темзын эрвэдэхи хүдэлмэрилдэгшэи кварталнууд, Сиам, Индин боголнууд сэдхэлээрэ наашаа ханданхай. Үнэншэ түмэн хүнүүд, шэрүүн үеын баатарнууд Үрэй сайхан Кремльһээ гэжэ лабтай мэдэнхэй. Тэмсэлэй гал дүлэн соо тулаһан зоболон Корея Тэрэнэй түлөө духаряагаа бариндэнмнай балсана, Амар долоһоо эрхэн алуурша байсан шумайе Аажам нарата нутагһаа биса хан дашана... Сарнуу, смэг, зорингой найдабарин гэрэл, элшые Сахилгаан түргээр сасан, бидэнэй духарьяа таранал: Хамаг дэлхэйн ардууд хэзээшье шэнэ жэлые Хамтын ехэ духаряагаар Коммунизмын үедэ угтахал!

Шел бүтөөгшөдөй ажал ба зорилгонууд

Туйлаһан амжалтануудаа улам саашан арбидхаха, дутагдалнуудтай байбал, тэрэнэе дары усадхан, улам урагшаа дабшаха зорилго советскэ хүн бүхэн урдаа табин хүдэлмэрилдэг заншалтай. Энэ патриотическа заншалаар хүмүүжүүлгэдээн манай шэлэй заводой коллективэй гышүүд ванна пешөнүүдтэ шэнэдхэн байгуулха туйлай ехэ хүдэлмэринэ үнгэрэгшэ 1951 ондо хэлэн байна.

Энэ ехэ хүдэлмэри хэлэнэй эсэстэ, ванна пешэнүүдэй үйлдэбэрини хүсэн хоёр дахин ехэ болоо, бүтээн гаргадаг продукциян шанар эрид найжаржа, өөрын үнэ химдараа. Хэрбээ 1951 оной түрүүшын хахадта нэгдэхэн сортын шэл 52 процент хүрэтэр үйлдэбэрлэдэг байгаа наа, дүрбэдэхи кварталда бүтээн гаргалан бүхэ продукциямнай 70 процентнь нэгдэхэн сортын болоһон байна. Дээрэ дурсагдалан шэнэлдэн байгуулгын хүдэлмэринэ 120 үдэр соо хэтын орондо 56 үдэр соо хэбдн.

Хүшэр хүндэ хүдэлмэринүүд сүм механизацилдаа, Хүсэ ехэтэй шэнэ техникые шудалжа, тэрэни дүүрэн ашааладаг новаторнууд, стахановецууд, техникүүд, инженернүүд нилээд олошороо.

Мүнөөдөр — шэнэ, 1952 он! Энэ жэлдэ үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходо 1,5 миллион квадратна метр шэл үлүү ехээр хайлуулха зорилготойбди. Тинн энэ зорилгоёо дүүргэхэдн.

Д. Болсохоев, Улан-Удын шэлэй заводой директор.

Ажал хүдэлмэрээрэ суутай Алдарт нүхэдөө магтанабди

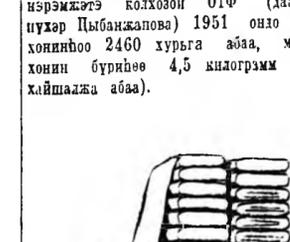
(Шэнэ жэлэй шарж)

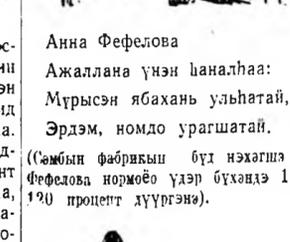
Батышев нүхэр Богони болошоо... Өөрын ургуулан Үбһэн утадашоо! (Сэлхын аймагай «18 партсөөд» колхозой лугоод нүхэр Батышев 1951 ондо рекордно участогайнгаа гектар бүхэнбөө 104 центнер ургаса хурялаа абаа).

Пыбанжапова Шырен-Дулма Нооһо хүрилөө тэнтэридэ тулэма, Хурьгадые үдхөө хүрэгөөр — Кольхозоо батадхана эрид зоригоор.

Лорин аймагай Удын совхозодэй Сталинэй нэрэмжэтэ колхозой ОТФ (даагилнь нүхэр Пыбанжапова) 1951 ондо 2400 хонинбөө 2460 хурьга абаа, мөртөн хонин бүрийбөө 4,5 килограмм нооһа хайшаажа абаа).

Анна Фелелова Ажаллана үнэн баналһаа: Мүрүсэн ябахань ульһатай, Эрдэм, номдо урагшатай. (Самбын фабрикын бүт нэхэнгэ нүхэр Фелелова нормоёо үдэр бүхэндэ 115 — 120 процент дүүргэнэ).

Эдэ хоёр нүхэдүүд—Фрид, Галсанов гэдэгүүд—Нэгэ фильм найруулан хэблээд, Нүгөөдыен түсэблөө, бээ эзпээд.

Шильников Павел — шофёр, Уялгань ехэ, бээлүүлхэнэ лабтай! Машинань гүйнэ хурдалан, Шэрэлэн мододын олошорчо ябтаран. (Нүхэр Шильников 1951 оной мото бээлээгэйл сесон соо 6000 кубометр мого шөөхэ гэжэ уялга абанан аад, амжалтантайгаар дүүргэжэ байна).

«Алтан зүрхэтэ Кремлин курантнууд Арбан хоёр сохибо-о» Лхасаран Линховосин Берлин дээрэнэ Ингэжэ дугаа татаба-а.

Бүүр-бүүр-бүүр-бүүр... Бүри ехээр наая! Ингэжэ манай наалишад Ирагуу гоёор дуулана. (Анграйн аймагай «Улаан Эрхирк» колхозой ваалишан нүхэр Пимьева 1951 ондо фуражна үнөөн бүтэһөө 2400 литр lv хаагаа).

—Баяртай, Шелковников нүхэр! —Баабгай нигэжэ мэндэлэлэнэ, —Зуудахим гэнэ гүш, хүйхэр, Зугаамай мэргэн хаш!—гэнэ. Зурагын А. ОКЛАДНИКОВАЙ Үгэн Ж. ТУМУНОВАЙ, Ц. ГАЛСАНОВАЙ.

АМАР МЭНДЭ, ШЭНЭ ЖЭЛ!

КОЛХОЗНО АЖАХЫГАА УЛАМ ДЭБЖҮҮЛХЭБДИ

Хорин аймгай Удын сомоной Сталиной нэрэмжэтэ колхозой туруулагш Гомбо Будажапов хөөрөн

Советскэ хүнүүд шэнэ жэл угтахада үнэрэгшэ жэлэй дүнгүүднэ гэржага, саашанхи зорилгонуудаа хараалдаг заншалтай. Манай хүдөө ажыхын артелиин малшадай ямар амжалтатгайгаар шэнэ жэл угтаха байһан тухайн хэлэхэ ханаатайб.

Манай колхозовой ажыхын шухала һалбарын малажал юм. Нинтын малажал хүгжөөх гурбан жэлэй түсбэ дүүргэжэ хүүлэй 1951 ондо колхозойнай гашууд шэнэ габъяатгайгаар хүдэмэрилжэ, горьтой амжалта туулаа. Энээнэй өшөөр малажал үсхэбэрлэхэ гурбан жэлэй түсбэе бүхы туралы малаар дүүргэбди. 1939 онойхитой сасуулбал, малай тоо хоёр мянга табан зуугаар олошорюо. Шубуунай фермэ бии болгодоо. Үнээдэй тоо 20 гаран процентээр, гахайн тоо хоёр дахиннаа үлүүтээр олошорюо.

Энэ гурбан жэлэй турша соо хониной товарна фермэ илангага ехэ амжалта туулаа. Фермэдхи хонидой тоо 2309 толгойгоор олошорһон байна.

лагдана. 1951 ондо малажал хүгжөөх түсэб дүүргэжэ, манай колхоз СССР-эй хүдөө ажыхын Министертөөнэ нэгэ автомашина шан абаа.

Эдэ бүхы амжалтанууд малажал хүдэмэрилгээдэй оролдосотой ажалай ашаар туйлагдаа. Үнэрэгшэ жэлд малажалмай мастеруудай тоо улам олошорюо. Жэшэнь, эрхм наалишан Олма Мандруева жэл бүри үнээн бүриһөө түл абажа түлжүүлдэг юм. Хонишод Лхама Тогтохова, Дари Ойдопова, Жигмыт Бадмаева гэгшэд 100 эхэ хонин бүриһөө 110 түл абадаг байна.

Малай үүлтэр найжаруулхын тула горьтой хүдэмэри хэгдэ. Иимэ зорилгоор племенной 2 азарга, алтанжа үүлтэрэй 30-аад хуса, семинтальска үүлтэрэй 6 буха худалдажа абаабди. Хонидой үүлтэр найжаруулхын тула энэ жэл хониной товарна племенной фермэ эмхилдхэбди.

Малажалдахы эгээл харюусалгатай үе мүнөө ябажа байна. Малай үбэлжэлгэе бүрин түгэс бэмдхэлтэйгээр угтаабди. Нинтымнай мал үбхэ тэжээлээр хүсэд хангалданхай, малай үбэлжэлгэе эмхитэйгээр, нэгшэе толгойн хоролтогуйгээр үгэргэхын тула манай колхозой гашууд бүхы шадлаараа оролдоно.

Мүнөө үедэ механизаци ба электрификаци үргэнөөр хэнгүйгээр нинтын малажалы амжалтатгайгаар хүгжөөхын аргагүй. Тимэжээ билдээр локомобиль ба электрын хүсөөр үнэе наадаг аргатат тодоһон байнабди. Гадна, 2 кормозапарник, механическаар тэжээл хэршэдэг аппарат тодожо, малшалай ажалы нилээд ехээр хүнгэдхөөбди. Мүн нааяр электрын хүсөөр нооно хайшалааг аргатат абажа, малажалдай хүндэ хүдэмэри — нооно хайшалалгы механизацилхабди.

Нинтынгэ малажалы, тэрэнэй шухала халбары болохо хонин ажалы бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ зорилго манай колхозовой гашуудэй урда табигдана. Энэ зорилгоо манай колхозойхид нэрэтэй түрэтэйгээр дүүргэжэ шадаха байна.

Сэлэнгын МТС-эй коллектив абаһан уулгага бодотоор бээлүүжэ, трактор заабаарилгын IV кварталэй түсэб дүүргэбэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: МТС-эй главна механик П. Найдатов, МТС-эй директор А. Кузьмин ба тракторист А. Ефимов гэгшэд байна.

Ш. НИМБҮЕВ

Баясанабди, бахарханабди

Шэнэ жэлэй налгаринин Түрүүшын хуулаһан толорло, Шэнэ зооло зоолонгын Түрүүшын хундага ханхинаба.

Барилгашалдай, эрдэмтэдэй, Багшанарай гэгтэ Модшодой, колхозникуудай, Монтернуудайгы гэгтэ Бүлын эзэд хэлэнэ, Бүхы айшалаһын дэмжэнэ:

— Агууехэ вождингоо элүүр мэндэн түлөө, Аба найхан оройнгоо алдар сөлын түлөө!

36 найрамдалай илахын түлөө, Эгээлэй хүнүүдэй илгалай түлөө!.

Баясанабди, Бахарханабди: Номунимда дашан Хайн юумзнай Хэмгүй ехэл, Номунимда зориндон Зам харгымнай Залан сэхэл.

Манай дураар Дон мурэн Шэнэ һабаар догилон уржа, Манай гараар Науын ордон — Мосовско университет баригдаа.

Нара-Нумай гудиа Горюуд бодожо заяааа, Хайр эльһэн талада Ургаса таригдана эхилэ.

36 найрамдалай түгэе Улам батаар барилди, Эхэ оройнгоо алдары Эхэ оройнгоо үргөөди.

Харин бүхы ороноута Ханингарай олошорюо, Харата дайсалта эсэргүү Хүснүүднай зузаараа.

Дамвай алхамар ургашаа Дамбах зоригтойгоор, Эбэй түлөө тэмсэлэе, Илаха этигэлтэйгээр, Шэнэ жэлэе, Шэнэ зооло Зоолонгобди, Яргингобди!

Курумкан тосхойной культурна ургалта

Энэ тосхон богонихон болвор соотон түрөөр хүгжөө, үргэжөө. Жэл бүхэндэ харуул хайхан шэнэ шэнэ байшангууд боложо, тосхонни шэмлэн гоёно. Барагдалга 1951 ондо аймрикомбинатай электростанци, оёдолмай мастерской, гостиница, «Заготживсырьегой» контор, чайна, байрын хэдэн арбаад гэрнүүд баригдаа.

Тинэ, 5 жэлэй саада тээ эндэ үсөөхэн үрхэтэй айлууд байдаг аад, мүнөө танигдахаар бэш үргэн ехэ, аймагай центр болонхой: арбаад улшанууд жэрылдэнэ.

Электростанцин ашаглалгада ороходо, аймагай центрн ажалшад айхабгар ехээр баясаа. Энэнь эвэ. Аймагай центрн хэлэ хэдэн эмхи зургаануудта: Советдүдэй байшанда, культурын ордондо, дунда һургуулида, мүн нинтын байлуудайгы гэрнүүдтэ Ильичин лампочканыуд яларжа байдаг болоо. Курумканай аймагта табатахы электростанци баригдаа.

Хоёр жэлэй саада тээ Аргада гэжэ тосхондо Ильичин лампочканыуд яларжа эхилһэн юм. Мүнөө Аргадын колхозникууд электрын хүсөөр тариа сохидог, сэрбэлдэг ба хатаадаг болоо. Мүн тэршэлэн Лениний, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудта электрын хүсөөр пилорама, тэрмэ хүдэмэрилдэг.

Томодхоһондо Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо энэ жэлд электрын хүсөөр хониной нооно хайшалдаг, мүн Лениний нэрэмжэтэ колхоздо — үнэе наадаг болохо юм.

1952 ондо электрификацилан үргэжэлһэнэй ашаар, механизацилан хүдэмэри бүри үргэнөөр ябуулагдаха байна.

Энэ тосхон богонихон болвор соотон түрөөр хүгжөө, үргэжөө. Жэл бүхэндэ харуул хайхан шэнэ шэнэ байшангууд боложо, тосхонни шэмлэн гоёно. Барагдалга 1951 ондо аймрикомбинатай электростанци, оёдолмай мастерской, гостиница, «Заготживсырьегой» контор, чайна, байрын хэдэн арбаад гэрнүүд баригдаа.

Тинэ, 5 жэлэй саада тээ эндэ үсөөхэн үрхэтэй айлууд байдаг аад, мүнөө танигдахаар бэш үргэн ехэ, аймагай центр болонхой: арбаад улшанууд жэрылдэнэ.

Электростанцин ашаглалгада ороходо, аймагай центрн ажалшад айхабгар ехээр баясаа. Энэнь эвэ. Аймагай центрн хэлэ хэдэн эмхи зургаануудта: Советдүдэй байшанда, культурын ордондо, дунда һургуулида, мүн нинтын байлуудайгы гэрнүүдтэ Ильичин лампочканыуд яларжа байдаг болоо. Курумканай аймагта табатахы электростанци баригдаа.

Хоёр жэлэй саада тээ Аргада гэжэ тосхондо Ильичин лампочканыуд яларжа эхилһэн юм. Мүнөө Аргадын колхозникууд электрын хүсөөр тариа сохидог, сэрбэлдэг ба хатаадаг болоо. Мүн тэршэлэн Лениний, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудта электрын хүсөөр пилорама, тэрмэ хүдэмэрилдэг.

Томодхоһондо Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо энэ жэлд электрын хүсөөр хониной нооно хайшалдаг, мүн Лениний нэрэмжэтэ колхоздо — үнэе наадаг болохо юм.

1952 ондо электрификацилан үргэжэлһэнэй ашаар, механизацилан хүдэмэри бүри үргэнөөр ябуулагдаха байна.

С. Тараскин.

ТҮБШЭН БЭЛШЭРЭЙ ХОНИШОД

Цакирай гол. Үбэлэй наран булаханаар илаана. Замданмай хаяхан зөөгдэһэн наг шэбхын ооохойнууд олоороо үзэгдэжэ, хаанашыб дүтэжэ, малшалай бие гэршэлнэ. Түбшэн Бэлшэр гэжэ хэдэн боори нимгэн саһатай тула хоолоһо эрэлэн харагдана, хонин нүрэг тэндэ бэлшээридэ гаранхай, обор-тобор тарана. Тэдэнэр заримдаа туруугаараа саһа этэрэн, үгышые һаа, саһан дороһоо бултайһан хадганай шархан залаануудые абьяастайгаар түгэжэ, амтархан эдинэ. Ардаа буу үргэлһэн нэгэ үбгэжөөл хонидой захда тогтожо, тэдэниие ханамжатайгаар адалган харана, бөөгнэрэн субахадан, таража бэлшээнэ.

—Энэ манай колхозой суута хонишон Базар Доржнев гээшэ, — гэжэ «Боевик» колхозой парторг нүхэр Дансорунов хөөрэнэ.

Нарин хара шарайтай, шүрбээрхэн хахалтай, 60-аад шахам наһатай хүн билдание угтан амаршалба. Нэгэ бишхын түлгэ хонин хажууһанмай халангай. «Базар агай, ээтнай юугэ бэдэрбэ, — гэжэ Дансоруновай энэбхилэн дуугархадан, энэ үгышын ехэтэ буруушаһан янаатайгаар «болитгы, «хэнэ нёдондо яхашые аргагүй хүндэ үбшэлжэ үхэшһэн юмал, хүнэй гар дээрэ тэнжһэн амтан нимэл байдаг юм агша, мүн хониды ташуураар шабхадага гү, али сохижо туухада аймхай дошхон болошолог юм» — гэжэ үнөөхи үбгэжөөл харамтайгаар дуугарна.

хонишон «абгайгаа» магтажа бүришые ханангай: «Харана гү, ямар найхан сал хүхэ үбшэч байнаб? Элэһини бултгада Базар Доржневичын оролдосо ехэтэй ажалай аша үрө юм. Өөрөө бүхы хонидтоо үрэхэ үбшэнь эрхим һайн шанартангаар хуряжа абаа. Тээд энээгээр ханаагаа амарагүй. Шэмэтэ тэжээлэй ехэ запастай юм. Нэгэ гектар зеленко тариад, хуряжа абанхай, мүнөө түрэн хонидтоо эдоулжэ байна».

Тэндэхи хашаа хунамагынь газга талаһаншые харахала гуримтай, таатай зохиод. Шэнэһэн модоор байрлагдан (эндэ үргэлжлөө шэнэһэн модон ургадаг юм) хониной уужам һаруул байрада оробоби. Саган шохойгоор будагдан ханатай хуурай сэрбэрхэн таһалганууд соо меринос үүлтэрэй найхан гараһан нарай хурьгад байна. Эндэ хонишон Базарай хүгшэнтэй хүдэмэринь үедэ уулзаабди.

—Манай хүрэгтэ нёдондо жэлдэ алтайска үүлтэрэй 5 толгой хуса нютагай үүлтэрэй хонидто табигдаа. Мүнөө жэлдэ найжаруулагдаһан үүлтэрэй түрүүшын түл абажашые, абахая хүлээжэшые байнабди. Мүнөө түл хурьгадта тусхайта һайн услови байгуулжа, элүүр энхээр түлжүүлхын түлөө оролдонобди. Байрынь дулаан байлгаханаа гадна, хоолоһо сэрбэрэн, үлөөгөөр бүхэндэ агаарын ариудхажа байдабди, — гэжэ тэрэ хүгшэн хөөрэнэ.

Мүн ехэ хонидойшые байра һайнаар дулаалагданхай, сэрбэрхэн. Хашаа соонь хонидой эзээлдэг тусхайта нарабша түхээрэгдэнхэй.

Тус фермэдэ хонишон Базар Доржнев бүхы бүлөөрөө хүдэмэрилнэ. Тэдэнэй туйлаһан амжалтануудые тоолохо гээ һаа барагдашагүй. Эдэнэр оролдосо ехэтэйгээр ажалланай ашаар даабарита хонидто тобир тарганаар ондо оруулаһаа гадна, жэлһэ жэлдэ хони үсхэбэрлэхэ түсбөө үлүүдэн дүүргэлэг юм. 1950 оной түсбөө 115 процент дүүргэжэ, 11 хурьга нэмэлтэ түлбэри абаһан байха юм. Гадна үнэрэгшэ 1951 ондо түсбөө 100 процент дүүргэжэ. Январда 24 хони түрүүлхээр хүлээжэ байна. Тус ферминхид хони хариуналгаар ажалла хизаарланагүй, фермэдэ гэжэ тусхайлагдан «абшалангай ба бэлшээрин» газары наг шэбхэ зөөжэ үтгэжүүлнэ. Тэршэлэн, хонидто тивовой проектын ёһоор шэнэ байра бариха гэжэ түсбэлһэнхэй. Базар Доржневич сүлөөтэй сагтаа барилгын модо мүнөө бэлдхэжэ шэрэнэ.

Бидэшые хонишоной урылаар байра тээшэн ошобоби. Түбшэн Бэлшэрэй эбэр талаһаа эхи абаһан Шакир горхон үргэн жалгые уруудан, мүлһэй тошон боложо уурал һабан үзэгдэнэ. Тэндэһэ зүүлжэ үсхэн ой молондой соорхойдо түхээрэгдэн байра байдалда хүржэ ерөөбди. Болгоомжотой зохидоор һүрилжархын үбшэтэй хоройн хажуугаар үнгрэхэ зуураа, нүхэрни

Хони үсхэбэрлэхэ табан жэлэй түсбөө 1953 оной июлини 1 болотор үлүүдэн дүүргэхэ гэдэн улгаһа Түбшэн Бэлшэрэй хонишод амжалтатгайгаар бэлүүлхын тула эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Закамен Р. Цыбинов.

Шэнэ хүсэтэйгээр ажаллаана

«Советатор-комсомолец» гэжэ олошоромын артелиин коллектив үнэрэгшэ жыны үбэлдэһин амжалтануудаар үдэнэн, шэнэ жэлые угтаба. Нёдовай жэлынгэе программые энэ коллектив болзорноһон 60 үдэрөөр урид дүүргэдэ, 267 мянга түхэрэй продукция түсбөө гашуур үгэнэ байгаа һаа, энэ жэлд 800 мянган түхэрэй продукция түсбөө гашуур үгэхэ уялга абаа.

Шэнэ жэлэй хүдэлһэнэ вахтада жагсаһан мастерууд нүхэд О. Доржнева, Я. Ламукина, Белова гэгшэдэй хүдэмэрилдэг бригаданууд шэнэ жэлынгэе программые

болзорноһон 3 нара урид дүүргэхэ уялга абаһай. Тэдэнэр үдэрлэнгөө нормые 200 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Тинхэдэ шэрдэһын цехын мастерууд нүхэд Сучков Ходрин хоёрой хүдэлгэрилдэг бригаданууд жэлэйнгэ түсэб болзорноһон 4 нараар урид дүүргэхэ зорилготой. Тэдэ бригаданууд ажалай бүтэсые 16 процентээр дээшлүүлэ.

Эдэнэй хэлһэн үгэлөө хүрэхын табигай. Юуб гэхэдэ, энэ бригадынхид шэнэ хүсэтэйгээр ажаллажа эхилэ.

Е. Елшин.

Жаргалта байдалай зам

Улам-Ула городһоо 50 километрын газарта, Сэлэнгэ мурэнэй баруун бөөдэ, Ганзурино тосхон оршоно. Ганзурино тосхойн таршаад урдые, хаанта засагай үедэ нютагай кулагууд болон купецүүдэй кулау муухай дарлалта доро ажаллаһаа илэ. Имамгал Агууехэ Октябрска революци ганзуринска ажалшадта жаргалта байдалай гээлтэ һайхан зам нээгэ.

Тэрэ гэдэнһэе хошмо 30 гаран жэл үнгрөө. Энэ үе соо большевиксэ партиин эсэн мэргэн хүдэлһинин ба советскэ засагай ашаар Ганзурино тосхон таршааһагүйгээр хүгшэн һалбарыа, ялхы зон жаргалта байдалтай болоо. «8-е марта» гэжэ хүдөө ажаллаһа аргеле боложо нэгэдэһэн эндэхи таршаад жэлһэ жэлдэ шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлаа. Ганзуринайхидай ажалай баатаршалганууд парти, правительствээр нэгтгэти бэш тэмдэглэгдэ. Хүдөө ажаллаһа үбэлдэһинэ амжалтатгайгаар хүгжөөһөнэй түлөө 1940 ондо энэ колхоз ССР Союзай Верховно Советэй Президиумэй зүгшөө «Хүдэлһэн тэмдэг» орденээр шагнагданхай.

Орденто колхозой гашууд үнгрэгшэ жэлдэ амжалтатгайгаар хүдэлһинөө. Энэ колхозой ажыхын гол һалбарын тарянажал юм. Артелиин гашууд ороһото культурануудай, хартаабын ба овошин үндэр баян ургаса ургуулаха талаар олон жэлэй дүй дүршэлтэй. Үшөө 1950 оной намар бэйханаа захалан үнгрэгшэ жэлэй үндэр ургасын үндэһэ нуури байгуулаха эхилэ һэн.

Тарянажалай бригадын гашууд бүхэл үбэлдөө, хабартаа дүршэлтэй бригадир коммунист Иван Федорович Негёсовой хүгэлбэри доро үндэр ургасын түлөө тэмсэе. Түбшын түрүүн тарилгынгаа бүхы талмай һайн шанартай үрһөөр хангаа. «Һайн үрһэнһөө һайн ургаса гараха» гэдэн ардадай аман үгын удхы эндэхи колхозникууд һайса мэдэдэг. Хабарай дулаан үдэрнүүдэй болоходо, үрһээ нара-һалхинда хатажа болборуулан, хороор угаһан ба заримшые провизацилан байгаа.

Агротехническэ хэмжээ-ябуулганууда угаа ехэ анхрал хандуула. Энэ колхоз соломын үеуэр хахалжа, тарилга хэжэ ябадалһаа үни хада хахасанхай, ороһото культурануудай тарилгы иматгал һайнаар элдүүлгэдэн пар ба намарай пар дээрэ хэнэ. Хабартаа тарилга хэжэһэ урид пар ба намарай пар культувацилагдана. Тэршэлэн үрһэ тарилгын норма наринаар сахигдадаг. Үнгрэгшэ жэлдэ гектар бүри 170 килограмм шэнинис, 150 килограмм хара тарьян, 160 килограмм овес таригданхай байна. Тэрэ тооло 120 гектар талмай дээрэ га бүрин 2 центнер шэнинис хэрэһэлүүлэн таригдаа. Ороһото культурануудай тарилга агротехническэ эрхим болзотой, севооборотой түсбэй ёһоор хэгдэн байха юм. Хабартаа намарай хара тарьянай 31 гектар ургасада минеральна үтгэжүүлгээр, мүн шубуунай аргалаар нэмэлтэ тэжээл үгэнэн, тарьянай сээсэлжэ бэйха үедэ 291 гектар талмай намарай ба хабарай тарьянай, гречихын ургасада нэмэлтэ

на бригада шиндэхы үүргэ дүүргэ. Энэ бригадын трактористнууд полевои хүдэмэринуудые агротехническэ болзор соо һайн шанартайгаар 110 процент дүүргэнэ, условно трактор бүхөнөөр 535 гектар газар элдүүлһэн байна.

Эдэ бүхы агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд ба ургасын хойноһо харууналга хада удангүй һайн үргэн хариулаа. Үнгрэгшэ жэлдэ сэдгуй уларилай муу байгаашые һаан, дунда зэргээр гектар бүриһөө 11,5 центнер хабарай хара тарьян, 10,5 центнер намарай хара тарьян, 9,5 центнер шэнинис, 11,4 центнер овес хурягданхай байна. Зарим участогууд дээрһэ га бүрин 15—17 центнер шэнинис ба овес хурягдаа. Ингэжэ үнгрэгшэ жэлдэ энэ колхоз 1950 онойхид ороходо тарьянай 3 дахин ехэ ургаса хуряжа абаа.

Ороһото культурануудай ба хартаабын һайн ургаса хуряһанай ашаар энэ колхоз тарья тушаалгаар үрэнгээр республика дотороо этгэн түрүүн тоосожо, түсбөө ехээр үлүүлэн, эрхим сортын тарья тушаалан, хартааба тушааха түсбөө 280 центнерээр үлүүдэн дүүргэнэ байна. Мүнөө жэлэй тарилгада хүсэд хүрэхэ үрһэнэй фонд—1780 центнер тарья, 704 центнер хартааба хаагаа. Колхозникууд оролдосото ажаллангаа түлөө пайн түлбэри абаа. Ажалта үдэр бүхэндэ 3 килограмм тарьян, 500 грамм хартааба хубаагданхай байна. Гансахан хартааба худалдажа, колхоз 32 мянган түхэрнэй олоо оруулаа. Колхоз тэршэлэн финансова бүхы түлбэри-нүүдэ болзорноһон урид сүм дүүргэнэ байна.

Полевой хүдэмэринууде амжалтатгайгаар үнгрэгшэдэ Саянтон МТС-эй нүхэр Трифионовой трактор-

ник коммунист Афанасий Борисович Торгашиний хүтэлбэри доро тэжээл бэлдхэлэй бригада 20 хүнөө бүрлэдхэлһэн байгаа. Энэ бригадынхид 89 гектар сабшалан сэрбэрлэн, 12 километр утгай уһалуурин һубаг канава заабаарилһан. 600 ашаа наг шэбхэ сабшалан дээрэ тараан, 4 гектар сабшалан суперфосфатаар үтгэжүүлһэн байна. Мүн 44 гектар сабшалан 3 дахин уһалагдаа. Уһалагда дээрэ 50 наһатай колхозник Сенин, 72 наһатай үбгэн Брянский болон бусад эршэмтэйгээр хүдэмэриллөө. Тэжээл бэлдхэлэй бригадынхид эсшэгүйгээр ажалланай ашаар үбшэнэй үндэр ургаса хурягданхай байна. Жэшэнь, Верхняя Забока гэжэ газарай 15 гектар талмай га бүриһөө 27 центнер үбшэн хурягдаа. Мүн энэ участка дээрэ ногоон хоёрдохё сабшаладэга, га бүрин 12 центнер үбшэн хурягданхай байна. Тэршэлэн Шестаково гэжэ газарай 20 гектар сабшалангай га бүриһөө 22 центнер үбшэн хурягданхай байха юм. Ингэжэ тус колхоз урда жэлнүүдэйхид ороходо үбшэнэй 2—3 дахин ехэ ургаса хурягаа. Тэжээл бэлдхэлэй бригадынхид 250 тонно силос дараһан, 110 га зеленко сабшажэ абаһан, 900 гаран центнер шэмэтэ тэжээл бэлдхэлһэн байна. Үбшэнэй үндэр ургаса хуряһанай ашаар энэ колхоз үбшэлэй турша соо малдаа хүсэд хүрэхэ тэжээлтэй болоо. Нүхэр Торгашин мүнөө жэлдэ үбшэ ногооной улам ехэ ургаса хуряһын тула энээнэй урда тээ хэрэгшэлдэггүй Хара Усан гэжэ газар наг шэбхээр үтгэжүүлжэ ба ногоо тариха, үбшэнэй ехэ ургаса абаха гэдэн дуралдаг колхозой правлини болон партийна организацида оруулаа. Энэ

С. Тараскин.

Закамен Р. Цыбинов.

Д. Санжимныпов.

Арадай демократин оронудта

ХҮГЖЭЛТЫН БА ИЛАЛТЫН ЗАМААР

Хятадай Арадай Республика

ПЕКИН. (ТАСС). «Арадай Хитэд» гэжэ журналай мэдээсээнэй ёшоор, Хятадай дээдэ нуруулсалгай газарууд промышленностьда, хүдөө ажыхыда, транспортта ба элүүрые хамгаалгын органуудга хүдлэмрилхэ 200 мянга шахуу залуу мэргэжэлтэды ойрын табан жэл соо бэлдэхэ байна. Ороной техникэсэ дээдэ хургуулинууд 1951 онойхиноо таба дахин олон студентнууды 1952 он дотор абажа шадаха юм.

ПЕКИН. (ТАСС). Сүлөөлгдхэ Хятадтахи хүдөө ажыхые хүгжөөлтэдэ харилсан тухалалсалгын группанууд ехэ үүртэ дүүргэнэ. Хүдөө ажыхын эбсэгүүд, үтэгжүүлгэнүүд ба сортовой үрхэнүүдые худалдан абахын тула тус группануудта мүнгэ зээлээр түтэнэ. Харилсан тухалалсалгын группанууды бэхжүүлхэ гэхэн шэнэ хүдлөөн мүнөө дэлгэржэ байна. Энэ хадаа ажаллаа бүри найнаар эмхидхэхэ, шэнэ арготехникэ хэрэглэхэ, хүдөө ажыхын оньшон зэр эбсэгүүдые ашаглаха, газараа эрхмээр ба хагса саг соонь элдүүрилхэ, тухалбарин олзоборилго эмхидхэхэ арга олгохо юм.

Сунцэян провинци дотор харилсан тухалалсалгын 23600 үлүүтэй томодхогдоһон группанууд эмхидхэгдээ.

Тэдэнэй бүтэцтэринуудые хургаха, группые хүтэлбэрлэхэ ба агротехникын мүнөө сагай туйлалтануудай үндэһөөр газаржал эрхилхэ курсанууд нээгдэнхэй. Провинцинуудай партийна организацинууд тус группануудай дүй дүршэл согсоһон, бүхэ провинци дотороо дэлгэрүүлхэ хэмжээ абажа байна.

Польшо Республика

ВАРШАВА. (ТАСС). Польшын нүүрхэнэй промышленность 6 жэлэйнгэ хоёрдохи жэлэй түсэбье продукциян үнын талаарнь декабрийн 27-до дүүргэ: Үнгэрэгшэ жэл соо шахтэрнуудай ажалай бүтээсэ 8.5 процент, тэдэнэй малтан абанан нүүрхэнэй өөрын үнэнь дунда жэшээгээр 4.7 процент химдаруулагдаа. 1951 оной түсэбье болзорноонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ нүүрхэнэй рыбнишкэ, хожувса ба забжешкэ нэгдэлүүд түрүү буури эзэлбэ. Мүнөө жэл орон соо бүтэцтэдэн нүүрхэнэй комбайнууд, үрэмдэлгын машинанууд, транспортёрнууд ба бусад техникэ ашаглалгада оруулагдаа.

ВАРШАВА. (ТАСС). Польшодо советскэ фильмүүдэй «Фестиваль үнгэргэгдөөд, дунгүүдынь найхан гаргадаа. «Берлинэй уналга», «Сталинградска байлдаан», «Кубанска хасагууд» болон бусад гайхамшаг фильмүүдые Польшын ажалшад фестивалин үедэ хараба. Уранхайханай, научно-популярна, документальна ба бусад советскэ 180 үлүүтэй фильмүүд харуулагдаа. Эдээнине тус ороной 17 миллион хүн хараһан байна.

Энэ фестиваль хадаа польско ба советскэ арадуудай хани барисаанай шэнэ демонстраци болоо.

Венгерскэ Арадай Республика

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Венгерскэ Арадай Республикын президиум ороной хүдөө ажыхын 119 эрхин хүдлэмрилгшэднэе — газаргарялангай үйлдбэринн кооперативуудай гүшүүд, МТС-үүдэй, гүрэнэй газаргарялангай ажыхынуудай хүдлэмрилгшэднэе, тэршэлэн газар ба мал ажаллаа ехэ амжалтануудые туйлаһан үймсэн тарашады орденуудаар, медальнуудаар шагнаба.

олон хургуулинууд, хүүгэдэй садуд, эмнэлгын ба бусад эмхи зургаанууд байгуулагдахтай.

Советскэ Союзай жэшээгээр 1951 он дотор Будапештэдэ ба бусад родуудта пионерүүдэй 11 байшан нээгдээ. Тэдэнэр советскэ пионерүүдэй байшантай дүй дүршэлсэ өөрынгөө хүдлэмридэ үргэнөөр хэрэглэнэ. Мүнөө пионерүүдэй байшануудай дэргэдэхэ кружогуудта республикын 12 мянган пионерүүд ба хургуулинхид хабаадаһа.

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Сүлөөтэ Венгрийн үхибүүд баяртай, жаргалтайгаар ургана. Тэдэндэ зориулан

Болгарин Арадай Республика

СОФИЯ. (ТАСС). Болгаро-советскэ хани барисаанай ба советскэ культурын байшан орон доторнь анха түрүүн Сталин городто нээгдэ. Энэ байшан курсовой заняцинууды хэтын тула найнаар түхээрэгдхэн олон кабинетүүдтэй, лекцион залтай, амарха аятай зохиц комнатуудтай байна. Байшангай дэргэдэ ород хэлэнэй курсанууд нээгдэнхэй, 2300 үлүүтэй хүн хурана. «Советскэ Союзые шудалгаты» гэхэн лекторин гэр хүдлэмрилжэ эхилээ. Байшангай дэргэдэ 4200 гаран том номуудтай библиотекэ байна. Мүн тэндэ выставкын зал байгуулагдаа. Советскэ Союз тухай элдэб материалнууд табигдаһан байха юм.

СОФИЯ. (ТАСС). 1951 оной — табанжэлэй гурбадахы жэлэй — үйлдбэринн түсэбье Болгарин промышленность амжалтатайгаар дүүргэ. Хэдэн зуун предприятинууд түсэбүүдэ болзорноонь урид гүйсэдхэн, даабаринаа галуур нилээд ехэ продукци орондоо үгэбэ.

Орон доторхи эгээн томо үйлдбэринүүдэй нэгэн—Георгий Димитровой нэрэмжэтэ паровозо-бүтээлгын ба вагон-заһабарилгын заводой коллектив ехэ амжалта туйлаа. Тус завод 1951 он соо шэнэ локомотивууды, самоходно экскаваторнууды ба бусад оньшон машинанууды бүтээдэг болоо.

«Спартак» гэжэ бургаска завод, «Славянка» гэжэ текстильнэ фабрика мүн лэ ехэ амжалтанууды туйлаба.

Германска Демократическа Республика

БЕРЛИН. (ТАСС). Германска Демократическа Республикын металлургическа предприятинуудай ажалшад үйлдбэрингөө даабаринууды үлүүдэн дүүргэхын түлөө мурсын, амжалтатайгаар тэмсэжэ байна.

«Макс-Хютте» гэжэ металлургическа комбинат мурсынэн предприятинуудай түрүү зэргэдэ ябана. Тус комбинатай горнягууд декабрийнга түсэб 100,7 процент дүүргээ.

Монгол Арадай Республика

УЛАН-БАТОР. (ТАСС). Орон соохи промышленность томо предприятия—маршал Чойбалсаной нэрэмжэтэ промкомбинат жэлэйнгэ түсэбье бүри декабрийн 13-да дүүргэһэн байна. Найлайхадахи шулуу нүүрхэнэй копинуудай түрүү зэргын № 9, № 13 шахтанууд түсэбье гадуур нүүрлэ үгэһөөр үнэйнэй. Эдэе хоолой промышленностин

ехэхэн предприятия — Сталиной нэрэмжэтэ мясокомбинат жэлэйнгэ программые амжалтатайгаар дүүргээ.

Улан-Баторай предприятинуудай 600 үлүүтэй ударнигууд дүрбэн жэлэй турша соо 5-һаа 9 хүртэтэр ба бүришые олон жэлэй нормонууды дүүргэбэ.

Румынска Арадай Республика

БУХАРЕСТ. (ТАСС). Гол түлэбтөө арадай засагай жэлүүдтэ байгуулагдаһан румынска машина бүтээлгын промышленность ехэ амжалтануудые туйлаа. Хадын ба нефтяной промышленностьда хэрэгтэй компрессорнууд, үрэмдэлгын ба фрезернэ станогүүды, мүн бусад түхээрэлгэнүүды бүтээн гаргада.

болонхой. Тэршэлэн электровозууды, хүдөө ажыхын оньшон машинанууды, тракторнууд ба комбайнууды үйлдбэрлэнэ. Станогүүды бүтээлгэнэ 1949 онойхиноо 7 дахин шахуу, моторнууды үйлдбэрлэгнэ дүрбэ дахин дээшэ боллоо.

Албанин Арадай Республика

ТИРАНА. (ТАСС). Албанска телеграфна агентствын мэдээсээнэй ёшоор, Албанин Арадай Республикын министрүүдэй Совет болбо нефтяной промышленностин хүдлэмрилгшэдэй салингы 20 проц

цент хүртэтэр нэмээхэ гэхэн шиндхэбэри гаргаа. Тэрэйнгэ гадна, олон жэлдэ ажалланайч түлөө нефтьшэдэй салин дээрэ 8-һаа 20 процент хүртэтэр нэмэлтэ үгтэдэг болохонь.

КОРЕЯ ДЭХИ СОБИТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, декабрийн 29. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армин Главна командовани декабрийн 29-дэ нигэжэ мэдээсэбэ:

Корейскэ Арадай арминн соединениүүд Хятадай арадай найдуратанай частынуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, фронтын зарим участогууд дээрэ хамгаалалтын байлдаанууды хэжэ зуураа, дайсанай хүнүүдтэ ба техникэдэ гээлтэ хоролтоноудые ушаруулжа байна.

Зүүн фронт дээрэ Арадай арминн частынууд дайсанай 2 танк ба рото селдадуудые үгы хэбэ.

Мүнөөдэр Арадай арминн зекитнэ частынууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай 3 самолёт унагаагаа, тэдэ самолёдууд Корейын зүүн ба баруун эрье-

нүүд шадархи амгалан нютагуудые бомбодолгодо хабааһан байна.

ПХЕНЬЯН, декабрийн 30. (ТАСС). Корейскэ Арадай арминн соединениүүд Хятадай арадай найдуратанай частынуудтай нигта харилсаатай ябажа, бүхы фронтууд дээрэ хамгаалалтын байлдаанууды хэжэ үргэлжлөөд, американо-английска интервентүүдэй ба лисынмановска сэрэгүүдэй хүнүүдтэ болон техникэдэ гээлтэ хоролтоноудые ушаруулна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай арминн Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Мүнөөдэр Арадай арминн зекитнэ частынууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай 4 самолёт унагаагаа, тэдэ самолётууд Вонсан ба Нампхо шадархи нютагуудые бомбодолсоһон байна.

Американска 4 летчигууды Венгрийн сүлэһэн тухай Венгерскэ телеграфна агентствын мэдээсэл

БУДАПЕШТ, декабрийн 30. (ТАСС). Венгерскэ телеграфна агентство имэ мэдээсэл толилоо: Венгрийн территориян нийлэжэ ерэнэн американска сэрэгэй самолёдой экипажэй гүшүүн бүхэн тухаа сэрэгэй сүүдэй тогтоһон 360 мянган фронт мүнгэн ялые Холбоото Штадууд миссээрээ дамжуулан

түлэхые хараална гэжэ Будапештдэхэ США-гэй мисси Венгрийн гадаадын хэрэгүүдэй Министерствын мэдээндэ хүргэбэ. Декабрийн 28-дэ энэ мүнгэниинь түлэгдөө. Сүүдэй приговортэй зохилдуулан, тэрэ үдэртөө венгерскэ засагаархид американска 4 летчигууды Венгрийн сүлэбэ.

Корея руу норвежскэ сэрэгүүды эльгээхэ ябадалда эсэргүү хүдэлөөн

ОСЛО, декабрийн 30. (ТАСС). Норвегийн ажалшад норвежскэ сэрэгүүды Корея руу эльгээхээр заагархидай бэлдэхэжэ байһан ябадалда эсэргүү протестнуудые стортингын ба правительствын нэрэ дээрэ эльгээжэ үргэлжлөөр.

«Дайнда эсэргүү арадай хүдлөөн» гэжэ пацифистскэ организацин нютагай бүлэг, эб найрамдалтай тала баригшадай Норвежскэ комитет, эб найрамдалтай тала баригшадай залуушуулай Комитет, эхэнэрүүдэй Уласхоорондын демократическа федерацин норвежскэ секшин таһаг хадаа Тронхейм городто митинг эмхидхэбэ. Тэрэндэ хабаадагшад абанан резолюци соогоо нигэжэ бэшэнэ: «Харин сэрэгүүд бэшэ, харин нэргээн бодхохо тухаламжа ба эб найрамдал хэрэгтэй. Корея руу норвежскэ сэрэгүүды эльгээхэ тухай правительствын шийдхэбэри манай конституциин үндэһөөр стортингын буруушаахые эринбэди».

Гэхэтэй хамта, дай бэлдэхэлэй политика болуулха тухай ажалшадай эрилтэнүүд тус орон дотор улам хүсэтэй боложо байна.

Американска шахтэрнуудай гэмтэлгэ

НЬЮ-ЙОРК, декабрийн 30. (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэлүүдхэ харахада, США-гэй томо шахтануудай нэгэн — «Ориент № 2» шахтада (Иллиной штат) декабрийн 21-дэ тэһэрэлгэ боложо, 119 шахтэрнууд үхөө.

Энэ хадаа американска нүүрхэнэй промышленностьда тохболдоһон гансашы ушар бэшэ байна.

Американска статистикийн мэдээлүүдэй ёшоор, нүүдэй 8 жэл соо тэндэхин нүүрхэнэй промышленностьда 7,5 мянган шахуу горня-

гууд үхэнэн, 400 мянган шахтэрнууд шархатаһан, гэмэлтэһэн байха юм. Энэнь США-гэй нүүрхэнэй промышленностьда ажалладаг бүхы хүдлэмришэдэй 80 гаран процентнь болоно.

Аюулгые сахиа техникэ тухай хуули гаргахые арасадг монополинуудай политиканы американска ажалшад дунда ехэ эзбүүрхэл үүсхэнэ. «Ориент № 2» шахтада тэһэрэлгэ болоһоной нүүдээр, ороной олон нютагуудай горнягууд буруушаалай тэмдэг болгон, хүдлэмришэд зогсоогоо.

Америкын ажалшадай байдал улам муудана

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). 1951 он хадаа американска ажалшадта «онсо байдал» гэдгые тохболдуулан жэл байгаа.

1950 оной эсэстэ «онсо байдал» сонсохогдон, президент Трумэн «тэгш хохидол үзэхынь» ороной бүхы хүн зондо захирһан байна. «Онсо байдал» бин болгоһоной нүүдээр, баяшуул улам марьяжан, үгытэй-шүүл улам хооһорно гэжэ үнгэрэгшэ жэл харуулба.

Корейдехи американска агресси, «онсо байдал», сонсохоло ба дэлхэйн шэнэ дай бэлдэгдэ шэглүүлдэгдхэн бүхы хэмжэнүүдэ 1951 ондо американска монополинуудта угаа ехэ олзо олгоо. «Нейшыл сити бэнк оф Нью-Йорк» бюллетениин декабрь нарын номерто толилодлоһон тоо мэдээлүүдхэ харахада, тоосоотой үе соо (1950 оной июнь-һэ 1951 оной июнь хүртэтэр) США-гэй промышленность ехэ корпорацинуудай капиталын 115 миллиард доллароо 136,5 миллиард доллар хүртэтэр, тайлбарилан хэлбэл, 19 процент шахуу ургаһан байха юм.

Корейдэ эсэргүү дай эхилхэнэнь хойшо США-дахи налогуудай хэмжээн 3 дахин ехэ болгодоо. Энэ үе соо налогууд бүхы дээрэ 16 миллиард доллароор нэмэһэн байна.

6 жэл 2 нарын турша дотор президентээр хүдлэмрилжэ байхадаа (1951 оной июль хүртэтэр) Трумэн 227 миллиард доллар хэмжээтэй налог суллуулаа, энэнь урдын бүхы президентүүдэй суллуулан налогууды хамтадан тоолоһонхоо хураггүй ехэ болоо.

Нүүдэй хэдэн жэлэй турша дотор американска хүдлэмришэдэй бодото салин хүлхэн улам доошоо орожол байгаа. «Онсо байдал» сонсохогдоһоной нүүдээр, салин хүлхэн бүри бага болгодоо. Энэ ушарые США-гэй ажалай министр Тобин мэдэрхэ баатай болобо. 1951 оной

октябрь нарада КПП-гэй съезд дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, тэрэ нигэжэ мэдүүлэ: «1950 оной январь-һаа 1951 оной июнь хүртэтэр 20 миллион үлүүтэй хүдлэмришэдэй ба албахаагшадай бодото салин хүлхэниинь хороогдоо... Бодото салин хүлхэнэй танагдаһан ушарһаа, эдэ хүдлэмришэдэй ба албахаагшадай олонхинойн эдэе хоол муудан, ажабайдалай хэмжээн доошоо ороһон байна».

«Онсо байдал» үедэ сэрэгэй промышленностин ехээр хүгжөөгдбэшэ, тус орон дотор хүдлэмришүүдэй тоо үсөөрөөгүй. США-гэй худалдаа наймаанай министрствын тухсай, багалдаһан мэдээлүүдэй ёшоор, 1951 оной декабрь хүртэтэр тэндэхин хүдлэмришүүдэй тоонь, нёдон жэлэйхитэй сацуулхада, 412 мянган хүнөөр нэмээ.

Гэхэшые, 6 нарыаа дээшэ саг соо хүдлэмришүүд байһан хүнүүдые тухсай статистика хараадаа абанаггүй. США-да хүдлэмришүүдэй бодото тоонь тухсай мэдээлүүдхэ 1 миллион хүнөөр олон байна гэжэ электрическэ ба радио промышленностин хүдлэмришэдэй нэгдэмэл профсоюзай статистическэ бюро тодорхойлоо.

Хүдлэмришэдэй материална байдалай ехээр мууданан ябалд хүдлэмришэдэй эрид шанга эсэргүүсэлтэ үүсхэ. Салин хүлхэ дээшүүлэхэ ба ажалай услови хайжаруулха тухай эрилтэнүүдые тохижа, хүдлэмришэд забастовко ходоодо дэдэг болонхой. Ажалай министрствын бюллетениин тухсай мэдээлүүдэй ёшоор, 1951 оной январьһаа октябрь хүртэтэр 4.065 забастовко боложо, 2020 мянган хүн хэбаадаба.

Американска хэблэлэй мэдээсэлхэ харахада, эрэхэ жэл соо сэрэгэй гаргашанууды ехэдхээр байһантай дашарамдан, ажалшадай байдал улам муудаха байна.

Багашуулай ехэ баяр

Илалта түгэс 1951 он дүүржэ, шэнэ 1952 оной календарин түрүүшын хууданан ирагдаба...

Шэнэ жэлэе угтаханда манай Эхэ ороной хүн бүхэн өөһөдынгөө хэлэн ажалые, ябажа гараһан замые гүнзэгы ехэ омогторхолтойгоор эрьен хаража, түрэл инаг большевистскэ партидаа, советскэ правительстводаа, эсгэе Сталин багшадаа ажаллаша хүн тухай анхрал оролдоһын түлөө баяр баясхан хүргэнэ.

Мүнөөдэр Улан-Удэ городой Городской районий хүүгэдэй № 7 садта сугларһан түрэлхидшы имэ һанал бодолоор эзэлэгдэнхэй. Юуб гэхэдэ, тэдэнэй ямаршы наагталгүйгөөр ажаллажа байхадан үхибүүдэй сэнгэлэй хүхюунээр амаржа, элүүр энхээр хүмүүжүүлэгдэнэ бшуу...

Бишыхан үхибүүдэй ехэ баяр найрта—шэнэ жэлэй ёлкодо уригданан эжы баабайнарын, аханар эгшэнэрын наадаанай эхилхые хүлээжэ ялан хуугаад һэн.

Уданшэбгүй залай үүдэн үргэнөөр нээгдэбэ. Тус садые даагша нүхэр Раиса Ивановна Трофимова коридор соо жэрылдэн зогсоһон бишыхан гражданинуудта хандан нигэжэ хэлэнэ: — Хүндэтэ үхибүүд! Шэнэ жэлэйнгэ ёлко-наадаанда ерэбэ гэшэт. Хүхюутэй, зугаатай дуунуудаа дуулагдахабади, худалан солбоһон хатар наадахабади, Дед-Мороз айлшантаяа золгохобади.

Зал соо табятай үндэр хасуурин шэлбэнүүдтэ улааншые, ногооншые, хүхэшые үнгэтэй лампочкандуу носоно, элзэб язын нааданхайнуудын гоё найханаар ялзэн, нюдэндэ уринаар харагдана. Дорьбоотой хүхюунээр алхалалдаһан үхибүүд гар гараа барисалдаад, ёлкобо тойрон эбтэй жэгдээр хатаран. Эдээн соо дун сагаханаар хубсалһан, дэльбэгэр утахан шэхэтэй туулайнуудшые, бамбагар хүрин дэгэлтэй баабгайн зулзагануудшые, жэнгириһэн абятай хонхонууды зүүһэн үхибүүдые олон.

Тэдэнэй аяла дууниинь нэгдэжэ, уужам залаар дүүрэн эздэлнэ:

Хүйтэн үбэл ерэжэ, Хүхюу найндэр асарая, Айлашан ёлко толоржо, Алта, мүнгөөр асарая. Наруул уужам байшан соо Наргама туйань тарана. Багша Сталин инагаар Багашуул тээшэ харана.

Ирагуу найхан дуунуудай ханхнаае алыгаташалган хэлгэбэ. Залай нүгэдэхин үүдээр шарга бултайжа улаан торгон дэгэлтэй, ута сагаан хахалтай Дед-Мороз орожо ерэнэ.

Үиний хүлээһэн үхибүүдтэ мэндэшлэлдэн, Дед-Мороз өөр тухайга хөөрэнэ, таабари хэлэнэ, хатар наадана. Баабгайн зулзаганууд сагахан туулайнууд, хонхонууд аминдаа сугларан, Дед-Мороз до хэба шэдэбаряа харуулна, уригтоё шүлгүүдые уншана, хонхон найхан дуунуудые дуулана.

Удаадан Дед-Мороз үхибүүдтэ бэлгүүдые тараагаад, нигэжэ хэлэнэ:

—Үхибүүдтэ би ехэ дуратай һайса дулаанаар хубсалаад ябагты элүүр энхээр ургатыг, эрдэм бэлтшудалгаты. Ерэхэ шэнэ жэл хүртэр баяртай.

Эдэ үгэнүүдынь хүндэтэйгөөр угтанан багашуул Дед-Мороз баабайдаа баяр хүргэжэ, нэрьсэе алыга ташана...

Мүнөөдэр ёлкобо тойроод хатаржа ябаһан «Сагахан туулайнууд» «Баабгайн зулзаганууд», «Хонхонууд» ерээдүйдэ ямаршы ехэ эрдэмтэд, Социалистическэ Ажалла Геройнор, Сталинска шангай лауреадууд, арад зондоо хүндэтэй, алдар суутай хүнүүд болохо бүхы арга боломжотой. Сүлөөтэй жаргалтай социализмын ороной үхибүүдтэ сэнгэхэ, наадаха, ургаха ажабайдалай үргэн ехэ зам урдань нээгдэнхэй бшуу.

Ч. Рыгзынов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дед-Мороз үхибүүдтэ шэнэ жэлэй бэлэг баруулжа байна.

А. Мантавый фото.

Хариусалгата редактор Б. А. ОЧИРОВ.

Мүнөөдөр кино, театруудта

Гүрэнэй Бурят-Монголой Ленинэй орденото оперо ба баледэй театрта — Шэнэ жэлэй концерт, хүүгэдэй ёлхо (эхининь 11, 14 часуудта). Шэнэ жэлэй балетэй концерт, наада, талца болохо (эхининь 21 часта). Гүрэнэй Бурят-Монголой орд драмын театрта — «Трицать серебряников» гэжэ жүжэг (эхининь үдэрэй 12 часта ба 20 часта). «Бал-Саят ба гайхамшата туудал» гэжэ жүжэг (эхининь 16 часта). «ПРОГРЕСС» киотеатрта — «Тарш Шевиченко» (12, 14 часуудта), «Эриной хунуу» (16, 18, 20, 22 часуудта) «Агаарай нивозчин» (23 часта). «ЭРДМ» киотеатрта—Суглуулагдам программа (11, 12 час 20 минуудта, 18 час 30 минуудта), «Актриса» (15, 19, 21 часуудта).